

Δευτέρα 7 Νοεμβρίου 2016, 20:30
Μέγαρο Μουσικής Αθηνών
Αίθουσα Δημήτρης Μητρόπουλος

«Απόσταγμα Ρωσίας»

ЭССЕНЦИЯ РУССКАЯ

Ρεσιτάλ για Φλάουτο & Πιάνο

Ναταλία Γεράκη & Απόστολος Παληός

Αριστουργήματα Ρωσικής Μουσικής των

Glinka-Balakirev, Tchaikovsky, Rachmaninoff, Stravinsky, Prokofiev, Khachaturian, Schnittke

Ο **Κύκλος Μουσική Δωματίου**, που φιλοξενείται για μια ακόμη σεζόν στην **Αίθουσα Δημήτρης Μητρόπουλος**, περιλαμβάνει φέτος τις ενότητες «Μπετόβεν κοινός παρονομαστής», «**Από τη Ρωσία με αγάπη**» και «Πιανόγραμμα», στις οποίες συμμετέχουν διακεκριμένοι Έλληνες καλλιτέχνες και γνωστά μουσικά σχήματα. Η αυλαία των εκδηλώσεων με τίτλο «**Από τη Ρωσία με αγάπη**» ανοίγει με το **ρεσιτάλ για φλάουτο και πιάνο «Απόσταγμα Ρωσίας»**, στο οποίο η φλαουτίστα **Ναταλία Γεράκη** και ο πιανίστας **Απόστολος Παληός** θα ερμηνεύσουν στην **Αίθουσα Δημήτρης Μητρόπουλος**, τη **Δευτέρα 7 Νοεμβρίου** στις **8:30** το βράδυ ένα πρόγραμμα που σκιαγραφεί μουσικά τη ρωσική ρομαντική και σοβιετική εποχή μέσα από **αριστουργήματα των Γκλίνκα-Μπαλάκιρεφ, Τσαϊκόφσκι, Ραχμάνινοφ, Στραβίνσκι, Προκόφιεφ, Χατσατουριάν και Σνίτκε.**

Πρόγραμμα

α' μέρος

Alfred Schnittke (1934-1998)

Σουίτα σε παλαιό ύφος op.80, 1972

1. Pastorale, 2. Ballet, 3. Minuet, 4. Fugue, 5. Pantomime

Παρότι τα έργα του επανειλημμένα αντιμετωπίστηκαν με καχυποψία, μέχρι και απαγορεύτηκαν από τη Ένωση Συνθετών και τη σοβιετική λογοκρισία, ο Schnittke θεωρήθηκε ο μεγαλύτερος Ρώσος συνθέτης από την εποχή του Schostakovich και πνευματικός διάδοχός του. Υπήρξε αντιπροσωπευτική περίπτωση της πολυπολιτισμικότητας της Σοβιετικής Ένωσης. Ο πατέρας του ήταν Γερμανοεβραίος, η μητέρα του Γερμανίδα της Σοβιετικής Δημοκρατίας των Γερμανών του Βόλγα, εκείνος μεγάλωσε και σπούδασε μουσική στη Μόσχα. Στα πρώτα χρόνια της συνθετικής του δημιουργίας επηρεάστηκε από τον Schostakovich, πέρασε από τον σειραϊσμό, για να κατασταλάξει στη χρήση πολυστυλιστικών τεχνικών και στη δημιουργία μιας μουσικής με διάθεση μυστικιστική. Η *Σουίτα σε παλαιό ύφος* για βιολί και πιάνο (ή τσέμπαλο) είναι ένα χαριτωμένο *pastiche* με νεοκλασικιστικά στοιχεία (παραπέμπει στην *Pulcinella* του Stravinsky). Χάρη στον βιολονίστα Vladimir Spivakov που ζήτησε από τον συνθέτη τη μεταγραφή του έργου για την ορχήστρά του, τους *Βιρτουόζους της Μόσχας*, η *Σουίτα* έγινε εξαιρετικά δημοφιλής.

Michail Glinka (1804-1857) / Mily Balakirev (1837-1910)

Ο Κορδαλλός για πιάνο σόλο, 1840/1864

από τον κύκλο τραγουδιών 'Αποχαιρετισμός στην Αγία Πετρούπολη'

Πρωτογενώς ο *Κορδαλλός* είναι μια τραγουδιστική σύνθεση του Glinka, του πρωτοπόρου της μετέπειτα αποκαλούμενης ρωσικής ομάδας των «Πέντε». Συμπεριλαμβάνεται στον κύκλο δώδεκα τραγουδιών, σε στίχους του λογοτέχνη Nestor Kukolnik, με τίτλο *Αποχαιρετισμός στην Αγία Πετρούπολη*. Η ταραχώδης την περίοδο εκείνη προσωπική ζωή του Glinka αντανακλάται στα στοιχεία του χωρισμού, του αποχαιρετισμού και των απομακρυσμένων τοπίων του κύκλου. Ως ένα από τα ομορφότερα τραγούδια του κύκλου με ελεγειακή ρομαντική απόχρωση, ο *Κορδαλλός* ενέπνευσε τον Balakirev, επιφανές μέλος της ομάδας των «Πέντε», να το διασκευάσει το 1864 για σόλο πιάνο. Η εξαιρετική πιανιστική μεταγραφή συνδυάζει τον αυθεντικό λυρισμό, τη δεξιοτεχνία του οργάνου και τα διάφανα ηχοχρώματα.

Igor Stravinsky (1882-1971)

Το Αηδόνι, 1914

απόσπασμα της όπερας 'Rossignol': Chant du Rossignol-Cadenza, Andante

Το Αηδόνι (Le Rossignol), λυρικό διήγημα σε τρεις πράξεις, υπήρξε η πρώτη όπερα του Stravinsky. Το λιμπρέτο, που επιμελήθηκε ο ίδιος ο συνθέτης σε συνεργασία με τον Stepan Mitussov, βασίστηκε στο γνωστό παραμύθι του Hans Christian Andersen *Το αηδόνι του αυτοκράτορα*, μέσα από το οποίο ο συγγραφέας εξύμνησε την αξία της απλότητας, της ελευθερίας, της αγάπης και της προσφοράς στους συνανθρώπους. Το έργο πρωτοπαρουσιάστηκε το 1914 στο Palais Garnier της Όπερας του Παρισιού, σε παραγωγή του Ρώσου ιμπρεσάριου Sergei Diaghilev και των μπαλέτων του *Ballets Russes*. Οι τραγουδιστές με προτροπή του Diaghilev τραγούδησαν από το κοίλο της ορχήστρας και τους ρόλους τους επί σκηνής ερμήνευσαν χορευτές. Τρία χρόνια αργότερα ο συνθέτης έγραψε με υλικό της όπερας το συμφωνικό ποίημα *Το τραγούδι του Αηδονιού*. Στο απόσπασμα αυτού του πρόγραμματος απεικονίζεται η σκηνή που το αηδόνι μετά από πρόσκληση των αυλικών παρουσιάζεται στον Κινέζο αυτοκράτορα και τραγουδά μαγευτικά προκαλώντας τη συγκίνησή του.

Aram Khachaturian (1903-1978)

Βαλς από τη σκηνική μουσική 'Μασκαράτα', 1941

Αδαγίο του Σπάρτακου και της Φρνγίας από το μπαλέτο 'Σπάρτακος', 1954

Ο Χορός των Σπαθιών από το μπαλέτο 'Γκαϊανέ', 1942

Ο Khachaturian συγκαταλέγεται μαζί με τους Prokofiev και Shostakovich στους σημαντικότερους συνθέτες της Σοβιετικής Ένωσης. Αρμένιος στην καταγωγή, γεννήθηκε στην Τιφλίδα της Ρωσικής Αυτοκρατορίας, σπούδασε και έζησε στη σοβιετική Μόσχα. Η μουσική του χαρακτηρίζεται από χρωματική αρμονία και ανατολίτικο χρώμα. Επηρεάστηκε από τις νέες μοντέρνες συνθετικές τάσεις, αλλά τις αξιοποίησε σε συνδυασμό με την αρμένικη μουσική παράδοση. Αντιπροσωπευτικά έργα του είναι τα δημοφιλή μπαλέτα *Γκαϊανέ* και *Σπάρτακος*. Το πρώτο περιλαμβάνει μια ακολουθία χορών, με πιο γνωστό τον *Χορό των Σπαθιών*, που συνδυάζουν το μπαλέτο με τον παραδοσιακό χορό και αντικατοπτρίζουν τις δεκαπέντε Εθνικότητες-Δημοκρατίες της Σοβιετικής Ένωσης. Στον *Σπάρτακο* η επική μουσική, που εξιστορεί τη διαχρονική διαμάχη του Καλού με το Κακό που αντιπροσωπεύει ο θρακικής καταγωγής μονομάχος, είναι επίσης εμπνευσμένη από την αρμένικη λαϊκή παράδοση. Το *Βαλς* είναι μέρος της σκηνικής μουσικής που έγραψε ο Khachaturian για τη *Μασκαράτα* του Ρώσου ποιητή Mikhail Lermontov (1814-1841). Πρόκειται για ένα θεατρικό έργο που πυροδότησε τα θεμέλια της κοσμικής ζωής της καλής κοινωνίας της Αγίας Πετρούπολης, φέρνοντας στο φως αυλικές ίντριγκες που ο λαός δεν θα έπρεπε να γνωρίζει.

Sergei Rachmaninoff (1873-1943)

Ελεγεία για πιάνο σε Μι ύφεση ελάσσονα
από τα 'Κομμάτια-Φαντασίες' op.3 αρ.1, 1892

Η *Ελεγεία* είναι το εναρκτήριο έργο του πιανιστικού κύκλου *Κομμάτια-Φαντασίες (Morceaux de fantaisie)*. Ο κύκλος αποτελείται από πέντε κομμάτια αφιερωμένα στον Anton Arensky, καθηγητή του νεαρού τότε συνθέτη στο Κονσερβατόριο της Μόσχας. Ο Rachmaninoff επέλεξε τον τίτλο *Ελεγεία*, ο οποίος είχε αποκτήσει διαχρονικά ποικίλες εκφάνσεις ξεκινώντας από την αρχαία Ελλάδα ως θρησκευτικό άσμα σε μορφή δίστιχου ποιήματος, που εξέφραζε συναισθήματα της καθημερινής ζωής, για να λάβει στο Μεσαίωνα τον χαρακτήρα έκφρασης του ερωτικού πάθους και του θρήνου και να οδηγηθεί στους νεότερους αιώνες στην απόδοση του σύγχρονου λυρισμού. Η *Ελεγεία* του Ρώσου ρομαντικού συνθέτη, γραμμένη στη μελαγχολική τονικότητα της Μι ύφεσης ελάσσονας, εξιστορεί με διηγηματική ρευστότητα, αξιοποιεί την αισθαντικότητα της μελωδικής γραμμής που αιχμαλωτίζει τον ακροατή και προβάλλει το λακωνικό εσωτερικό συναίσθημα και το δραματικό πάθος της ρώσικης ψυχής.

Pjotr I. Tchaikovsky (1840-1893)

Άρια του Λένσκι
από την όπερα 'Ευγένιος Ονιέγκιν' op.24, 1879

Αναμφισβήτητα, ο Τσαϊκόφσκι έχει συνθέσει μερικά από τα πλέον δημοφιλή έργα του κλασικού ρεπερτορίου, ανάμεσα στα οποία και έντεκα όπερες. Ο *Ευγένιος Ονιέγκιν*, όπερα βασισμένη στο ομώνυμο μυθιστόρημα του μεγάλου Ρώσου ποιητή Αλεξάντερ Πούσκιν (1799-1837), γράφηκε σε μια δύσκολη περίοδο της ζωής του συνθέτη, όταν εκείνος προσπαθούσε να ξεφύγει από έναν αποτυχημένο, εικονικό γάμο, στον οποίο προέβη για να αποκρύψει την ομοφυλοφιλία του. Το έργο αναφέρεται στις δύο συγκρουόμενες ρωσικές κοινωνίες του 20ού αι.: τον αγροτικό επαρχιωτισμό και την παρακμή της υψηλής κοινωνίας, όπου νεαροί αριστοκράτες σαν τον Ονιέγκιν σπαταλούσαν τη ζωή. Ο Ονιέγκιν είναι ένας αργόσχολος δανδής που πλήττει. Φθονεί τον νεότερο φίλο του Λένσκι, τον γεμάτο όνειρα, χαρά και αισιοδοξία. Φθονεί την ευτυχία του Λένσκι που προκαλεί τη δική του κενότητα. Διεκδικεί την μνηστή του Λένσκι, προκαλώντας έτσι τη μονομαχία τους. Ανάμεσα στις πιο δυνατές στιγμές του δράματος συγκαταλέγεται η *Άρια του Λένσκι*, η σκηνή όπου ο νέος, προτού πέσει από το ξίφος του Ονιέγκιν, ανακαλεί τις ανέμελες ημέρες της ζωής του («Πού έχετε χαθεί μέρες χρυσές της Άνοιξης μου;»).

Sergei Prokofiev (1891-1953)

Σονάτα αρ.2 για φλάουτο και πιάνο σε Ρε μείζονα op.94, 1943
1. Moderato, 2. Scherzo, 3. Andante, 4. Allegro con brio

Το 1943 βρίσκει τον Prokofiev εγκατεστημένο στην Άλμα Άτα, την πρωτεύουσα της Σοβιετικής Δημοκρατίας του Καζακστάν, κοντά στα κινεζικά σύνορα, όπου είχε καταφύγει μετά τη Γερμανική εισβολή στη Ρωσία. Εκεί συνεργάστηκε με τον σκηνοθέτη Sergei Eisenstein συνθέτοντας τη μουσική για την ιστορική ταινία *Ιβάν ο τρομερός*, ενώ παράλληλα ολοκλήρωσε την αριστουργηματική σονάτα του για φλάουτο και πιάνο. Η πρώτη ερμηνεία έλαβε χώρα στα τέλη της ίδιας χρονιάς στη Μόσχα από τον φλαουτίστα Nicolai Kharkovsky και τον πιανίστα Sviatoslav Richter. Στο ακροατήριο της συναυλίας βρισκόταν και ο βιολονίστας David Oistrakh που έπεισε τον Prokofiev να μεταγράψει το έργο για βιολί (ως op. 94a). Η Σονάτα είναι από τα πιο αγαπητά έργα μουσικής δωματίου του 20ού αι. και σημείο αναφοράς στο ρεπερτόριο των φλαουτιστών, ενώ καθιέρωσε και το Ρε της τέταρτης οκτάβας στην έκταση του οργάνου, μια νότα που ο Prokofiev είχε ήδη εισαγάγει στην ορχηστρική πάρτα του φλάουτου στην πρώτη του Συμφωνία (Κλασική) το 1917.

Ναταλία Γεράκη

www.nataliagerakis.com

Ελληνίδα φλαουτίστα με διεθνή παρουσία. Εμφανίζεται ως σολίστ, μουσικός Ορχήστρας και Δωματίου σε σημαντικές αίθουσες και φεστιβάλ σε ολόκληρη τη Γερμανία και την Ελλάδα, σε πολλές χώρες της Ευρώπης, σε Ασία, Αφρική και Ν.Αμερική, συγκινώντας το κοινό με τις γεμάτες ζωντάνια ερμηνείες και το ξεχωριστό προσωπικό της ύφος. Αγαπά τη διδασκαλία και δουλεύει με ενθουσιασμό με νέους φλαουτίστες που θέτουν στόχους και δουλεύουν για αυτούς. Διδάσκει Μεθοδολογία Φλάουτου στο Κρατικό Πανεπιστήμιο (Ακαδημία) Μουσικής & Παραστατικών Τεχνών της Στουτγάρδης. Είναι ακόμα τακτικά προσκεκλημένη καθηγήτρια σε διεθνή σεμινάρια (Springiersbacher Sommerkurse/Γερμανία, Adams Flute Festival/Ολλανδία, International Forum for Flute and Piano/Λουξεμβούργο, Deutscher Tonkünstlerverband Instrumentenkurse/Γερμανία, Semaine de la Francophonie Lusaka/Ζάμπια, Universidad Mayor Santiago/Χιλή). Ως μουσικός ορχήστρας έχει επίσης να επιδείξει μια πλούσια δραστηριότητα, συνεργάστηκε μεταξύ άλλων με τις Württembergisches Kammerorchester Heilbronn, Staatsoper Stuttgart (Kammertheater), ΚΟΑ, ΚΟΘ, Καμεράτα/Armonia Atenea, υπήρξε 1ο φλάουτο της Ορχήστρας Νέων της Μεσογείου (Μασσαλία) και υπότροφος του Ensemble Modern Frankfurt (Φεστιβάλ Παξών). Ως σολίστ έπαιξε έργα των Vivaldi, J.S.Bach, C.Ph.E.Bach, Mozart, Bizet/Borne, Arnold, Ginastera, Marquez, με την Bosch Sinfonie-Orchester, την ΚΟΘ, τη Sinfonietta-Ορχήστρα Δωματίου Χανίων, την ΑΣΟΝ, την Ορχήστρα του Universidad Mayor Santiago κ.ά. Έχει ηχογραφήσει σύγχρονα έργα μουσικής δωματίου για τη Βαυαρική Ραδιοφωνία και το Τρίτο Πρόγραμμα του Ελληνικού Ραδιοφώνου. Το CD "Terra e Aria" με έργα για φλάουτο και άρπα κυκλοφορεί από τη γερμανική δισκογραφική εταιρεία *Spektral Records*. Από την *Utopia Records* και τις εκδόσεις *Μικρή Άρκτος* κυκλοφορεί το Βιβλίο/CD "CLAUDE DEBUSSY la musique à moi". Μουσική σπούδασε στο Παρίσι (Conservatoire Municipal Nadia & Lili Boulanger, Διπλώμα φλάουτου με το Α΄ βραβείο της πόλης του Παρισιού) και στη Στουτγάρδη (μεταπτυχιακό στο Κρατικό Πανεπιστήμιο Μουσικής & Παραστατικών Τεχνών της Στουτγάρδης, τάξη Prof. Jean-Claude Gérard) με υποτροφία του ΙΚΥ, ενώ έχει κερδίσει και την υποτροφία του Ιδρύματος Αλέξανδρος Σ.Ωνάσης.

Απόστολος Παλιός

www.apostolos-palios.com

Γεννημένος στην Καρδίτσα, ο σολίστ πιάνου Απόστολος Παλιός χαρακτηρίστηκε ως «καταπληκτικός πιανίστας» (Κυπριανός Κατσαρής) και «ασυνήθιστα χαρισματικός, επικοινωνιακός και αφοσιωμένος μουσικός, με ιδιαίτερη λεπτότητα και εκφραστικότητα» (Yonty Solomon). Σπούδασε στην Ανώτατη Ακαδημία Μουσικής *Hanns Eisler* του Βερολίνου και την Ανώτατη Ακαδημία Μουσικής *Felix Mendelssohn Bartholdy* της Λειψίας (Δίπλωμα σολίστ πιάνου και Master), ενώ μαθήτευσε και κοντά σε σημαντικές μουσικές προσωπικότητες (Ciccolini, Perahia, Solomon, Szidon, Κατσαρής, Χατζηνίκος). Επίσης είναι απόφοιτος και αριστούχος διδάκτορας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Υπήρξε υπότροφος πολλών Ιδρυμάτων (ΙΚΥ, Ίδρυμα Ι.Φ.Κωστόπουλου, Friedrich Ebert Stiftung, Κρατίδιο Σαξονίας) και βραβεύτηκε σε διαγωνισμούς πιάνου και μουσικής δωματίου σε Γερμανία, Ιταλία, Ισπανία και Ελλάδα. Τιμήθηκε με τον έπαινο της Ακαδημίας Αθηνών και κέρδισε το Βραβείο Gina Bachauer του Ιδρύματος World in Harmony. Από την Ένωση Ελλήνων Κριτικών Θεάτρου και Μουσικής τού απονεμήθηκαν οι διακρίσεις του καλύτερου νέου καλλιτέχνη της χρονιάς και του καλύτερου δίσκου Έλληνα καλλιτέχνη. Ως σολίστ εμφανίστηκε σε σημαντικά φεστιβάλ στην Ελλάδα και το εξωτερικό (Γερμανία, Αγγλία, Γαλλία, Ισπανία, Αυστρία, Ρωσία, Νορβηγία, Ρουμανία, Κύπρο, Τουρκία, Η.Π.Α.) και σε μερικές από τις σπουδαιότερες αίθουσες συναυλιών (Philharmonie Βερολίνου, Konzerthaus Βιέννης, Carnegie Hall Ν.Υόρκης, Φιλαρμονική Όσλο, Auditorio de Falla Γρανάδας, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών). Έχει συμπράξει επανειλημμένα με όλες τις ελληνικές ορχήστρες και σημαντικές του εξωτερικού (Συμφωνική Ορχήστρα Βερολίνου, Orquesta Ciudad de Granada κ.ά.), ενώ έχει πραγματοποιήσει πολλές πρώτες παγκόσμιες εκτελέσεις έργων. Η δισκογραφία του περιλαμβάνει μεταξύ άλλων ηχογραφήσεις για την εταιρεία *Naxos*. Υπήρξε μέλος του πιανιστικού κουαρτέτου *Aurora* (Γερμανία) και του συγκροτήματος σύγχρονης μουσικής *Ergon Ensemble*. Ακόμα υπήρξε λέκτορας πιάνου στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και καλλιτεχνικός διευθυντής του διεθνούς κύκλου συναυλιών *Νέοι Κλασικοί*.

Τιμές εισιτηρίων: 10 € (Ζώνη Β) • 15 € (Ζώνη Α)

Ειδικές τιμές: 4 € (φοιτητές, νέοι, άνεργοι) • 6 € (πολύτεκνοι, 65+)

Πληροφορίες για το κοινό

210 72.82.333

www.megaron.gr

<https://www.facebook.com/megaron.gr>

<http://www.pinterest.com/megaronathens>

<https://twitter.com/MegaronAthens>